

A map of Northern Europe, showing parts of Sweden, Finland, and Norway. A large blue circle is overlaid on the map, containing white text. The map labels include Trondheim, Uppsala, Stockholm, Turku, Pori, Tampere, Lahti, Helsinki, Tallinn, Stockholm, Kiruna, Luleå, and the Gulf of Bothnia. The Baltic Sea is also visible at the bottom left.

Nii taotled pensioni välismaalt

JUHISED | KONTAKTANDMED

Eläketurvakeskus (ETK) on abiks, kui taotled pensioni välismaalt

EL/EMÜ ja sotsiaalkaitselepingu osalistes riikides väljateenitud pensioni taotlemine on lihtne. Lisaks Soome pensionitaotlusblanketile tuleb sul täita ainult välismaal töötamist ja elamist selgitav lisablankett, lisa U. Eläketurvakeskus vahendab taotluse andmed EL/EMP ja sotsiaalkaitselepingu osalistesse riikidesse.

Kui sa elad mingis muus EL/EMP või sotsiaalkaitselepingu osalises riigis kui Soomes, siis tuleb sul taotleda Soome pensioni oma elukohariigi pensioniameti kaudu.

Pensionid EL/EMP riikidest ja Šveitsist

EL regulatsioonid tagavad, et ühest riigist teise siirduv töötaja

- saab sotsiaalse kaitse samadel eeldustel kui riigi omad kodanikud
- saab oma pensioni ühest riigist teise
- kindlustatakse ainult ühes riigis ehk kindlustusmaksed makstakse ainult ühte riiki korraga.

Lisaks Soomele on EL riigid Austria, Belgia, Bulgaaria, Eesti, Hispaania, Horvaatia, Iirimaa, Itaalia, Kreeka, Küpros, Leedu, Luksemburg, Läti, Madalmaad, Malta, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa, Slovakkia, Sloveenia, Suurbritannia, Taani, Tšehhi ja Ungari. EMP riigid on Island, Liechtenstein ja Norra. EL-l on lisaks leping Šveitsiga selle kohta, et EL sotsiaalkaitse regulatsioone rakendatakse ka Šveitsile.

Pensionid sotsiaalkaitselepingu osalistest riikidest

Soomel on kahepoolsed sotsiaalkaitselepingud Austraalia, Hiina, Iisraeli, India, Kanada, Lõuna-Korea, Québeci, Tšiili ja USA-ga.

Sotsiaalkaitselepingute eesmärgiks on mh. tagada pensionide mõlemapoolne maksmine ühest lepinguriigist teise. Lepingud on siiski erinevad ega hõlma tingimata kõiki pensioniliike.

Pensionid lepinguta riikidest

EL/EMP ja sotsiaalkaitselepingutest jäävad välja mitmed riigid, milledest pensioniõiguse selgitamine jääb sinu enda hooleks. Nende riikide pensioniametite kontaktandmeid võid küsida Eläketurvakeskusest.

Pensiooni taotlemine

Pensiooni taotlemine välismaalt käivitub Soome pensionitaotlusblanketi ja lisa U alusel. Pensionitaotlusblankette saab Eläketurvakeskusest, tööpensionifirmadest ja Kela büroodest või siis taotluse võib täita ja välja trükkida aadressil www.etk.fi, www.tyoelake.fi ja www.kela.fi või oma tööpensionifirma vörgulehel. Võid tagastada täidetud blanketid ükskõik millisesse eespool loetletud asutustest. Võid taotleda pensiooni ka elektrooniliselt enamuse tööpensionifirmade vörgulehel.

Kui taotled sotsiaalkaitselepingu osaliste riikide pensione, siis saadab Eläketurvakeskus sinule täitmiseks veel eraldi taotlusblanketi. Võid täita ja välja trükkida taotlusblanketi ka aadressil www.tyoelake.fi punktis Miten haen eläkettä (Kuidas taotleda pensiooni) ja sealt Lomakkeet (Blanketid) > **Eläke sosiaaliturvasopimusmaista** (Pension sotsiaalkaitselepingu osalistest riikidest). Tagasta sotsiaalkaitselepingu osalise riigi pensionitaotlusblankett alati otse Eläketurvakeskusesse.

Vanaduspensioniiiga on eri riikides erinev. Erinevate riikide pensionieatabel on ära toodud aadressil www.etk.fi punktis Eläkejärjestelmät (Pensionisüsteemid) > Kansainvälinen vertailu (Rahvusvaheline võrdlus) > **Eläkeiät** (Pensioniead). Mõnedes riikides on võimalik pensiooni hakata saada varem, enne tegelikku vanaduspensioniiiga, või lükata pensiooni saamist edasi, nii et see algab pärast tegelikku vanaduspensioniiiga. Edasilükkamine või varem alustamine mõjutab tavaliselt pensiooni määra püsivalt. Täpsemaid andmeid võid küsida otse kõne all oleva riigi pensioniametist.

EL/EMP või sotsiaalkaitselepingu osalise riigi pensiooni taotlemisel tuleb taotlusblanketil märkida need riigid, kust pensiooni taotletakse. Vanaduspensiooni taotlemisel tuleb teatada ka aeg, millest alates välismaa vanaduspensiooni soovitakse saada.

Lisa U tuleb täita hoolikalt

Täida lisa U hoolikalt, sest selles antud andmed on välismaal aluseks taotluse menetlemisele ja sinu pensioniõiguse selgitamisele. On tähtis, et teatad igasugusest välismaal töötamisest ja elamisest ise. Neid andmeid ei saa kusagilt mujalt. Teata andmed ka juhul, kui sa praegu ei taotle pensioni kõikidest mainitud riikidest.

Lisa U täitmiseks vajalikud andmed:

- kõik töötamis- ja elamisajad välismaal
- välismaiste tööandjate nimed ja töötamiskohad
- tööülesanded või ametid välismaal
- aadressid, kus on elatud
- Soome isikukoodile vastav välismaa kindlustusnumber (võib olla ka maksunumber vms.)
- välismaa kindlustusfirmade või süsteemide nimed

Juurde võib lisada koopiad välismaal töötamisega /elamisega seotud muudest dokumentidest, näiteks töötunnistustest, tööraamatust, palgakviitungitest, kindlustuskaardist või õpingutunnistustest.

Taotluse menetlemine

Kui taotled Soome ja välismaa pensioni sama taotlusega, siis algatatakse menetlus samaaegselt Kelas, tööpensionifirmas ja Eläketurvakeskuses. Tööpensionifirma menetleb sinu taotlust tööpensionini osas. Kela teeb otsuse rahvapensionist ja garantiipensionist tavaliselt alles pärast seda, kui on selgunud, kui palju sulle makstakse tööpensione ja hüvitisi Soomest ja välismaalt.

Eläketurvakeskus saadab sinu taotluse menetlemiseks välismaa pensioniametile, mis võib vajadusel küsida sinult täpsemaid andmeid taotluse menetlemiseks. Küsimustele vastamine on väga

tähtis. Vastamata jätmine toob endaga kaasa tuua pensionitaotluse menetlusaja pikendamise või koguni selle tagasilükkamise.

Välismaal kestab pensionitaotluse menetlemine tavaliselt kauem kui Soomes. Välismaa vanaduspensioni tasub taotleda umbes 6 kuud enne pensioni soovitud algamisega. Täpsemaid andmeid menetlusaegade kohta võib küsida otse kõne all oleva riigi pensioniametist.

Kui sinu taotlus on menetletud, saadab välismaa pensioniamet oma pensioniotsuse otse sinule.

Iga riik teeb oma pensioniotsuse

Iga riik määrab pensioni või lükkab taotluse tagasi vastavalt oma pensioniseadusandlusele. Vanaduspensioniead on eri riikides erinevad, ja näiteks töövõimetuspensioni saamine ühest riigist ei tähenda, et sa saaksid samadel alustel pensioni ka kõikidest teistest riikidest. Sinu pensioni määr arvutatakse igas riigis seal kindlustatud töötamis- ja/või elamisaja põhjal. Välismaa pensioniamet väljastab pensioniotsuse riigi omas keeles ja maksab pensioni otse sinu pangakontole.

Juhul, kui sa ei ole rahul EL/EMP või sotsiaalkaitselepingu osalise riigi pensioniameti poolt antud otsusega, võid kohe taotleda selle muutmist. Muutmistaotluse keelena võid kasutada soome, rootsi või mingit muud EL või sotsiaalkaitselepingu osalise riigi ametlikku keelt.

Kirjalik muutmistaotlus tuleb esitada selle tähtaja jooksul, mis on märgitud pensioniotsusel, ja saata muutmistaotlus esmajärjekorras otse välismaale vastavalt otsuses olevale muutmise taotlemise juhendile. Vajadusel võid toimetada muutmistaotluse ka Eläketurvakeskusele, tööpensionifirmale või Kelale edasi välismaale saatmiseks.

Välismaa pensioni mõju Soomest makstavatele pensionidele ja sotsiaalsoodustustele

Välismaalt makstav pension mõjutab Soomes määratavaid või maksmisel olevaid sotsiaalsoodustusi nagu haiguspäevaraha, töötussoodustusi ja toimetulekutoetust ning pensione. Välismaa pension vähendab toetuste määra või takistab nende maksmise täiesti. Välismaa pension mõjutab ka Kela poolt määratud rahva- ja garantiipensione.

Lisaks takistab välismaa seadusjärgne tööpension osaaegse pensioni maksmist. Aga osalist ennetähtaegset vanaduspensionit (OVE) välismaa pension ei mõjuta.

Ettevõtja kindlustamiskohustus lõpeb, kui talle määratakse Soomest või välismaalt seadusjärgne vanaduspension. Pärast seda on võimalik võtta vabatahtlik ettevõtja/põllumajandusettevõtja pensionikindlustus.

Täiendavat infot välismaa pensioni mõju kohta ettevõtja kindlustamiskohustusele ja osaaegsele pensionile saab tööpensionifirmast, palgapõhise töötü paevarahaga seotud küsimustes töötukassast ja Kela poolt makstavate toetuste ja pensionide osas Kelast.

Välismaalt makstava pensioni mõju oma maksmisel olevatele sotsiaalsoodustustele tasub välja selgitada juba enne pensionitaotluse esitamist.

Välismaise pensioni maksustamine

Sa pead alati teatama oma välismaalt saadava pensioni maksuametile. Välismaalt määratud pensioni maksustamise kohta saad täpsemat infot pensioni maksjalt või kõne all oleva riigi maksuametilt. Maksuameti rahvusvahelise isikumaksustamise teenindusnumbrilt 029 497 024 või aadressilt www.vero.fi saad infot oma välismaa pensioni mõju kohta sinu maksustamisele Soomes.

Pensionikalkulatsioonid välismaalt

Kui soovid saada eelkalkulatsiooni oma välismaa pensioni suuruse kohta, tuleb sul küsida seda otse kõne all oleva EL/EMP või sotsiaalkaitselepingu osalise riigi pensioniametilt, kuna neid andmeid mujal ei ole. Kalkulatsiooniks vajalikud andmed on eri riikides erinevad. Mõnedest pensioniametitest võid saada kalkulatsiooni koju paberkandjal, teised jälle võivad anda sinule isikliku koodi või parooli ja salasõna, milledega võid ise otsida oma pensioniandmed välismaa pensioniameti lehelt. Välismaiste pensioniametite kontaktandmeid saab aadressil www.tyoelake.fi punktist Miten haen eläkettä (Kuidas taotleda pensioni) > **Lisätietoa eri maiden eläkkeistä** (Lisainfot eri riikide pensionidest) või võid küsida neid Eläketurvakeskusest.

Lisa- ja lepingupensionid tuleb taotleda ise

Paljudes riikides täiendavad seadusjärgset pensionikaitset elukutsepõhised lisa- ja lepingupensionid. Eläketurvakeskus ei vahenda välismaale neid pensione käsitlevaid taotlusi, sest need ei kuulu EL määruse ja sotsiaalkaitselepingute alla. Võimalik õigus lisa- või lepingupensionile tuleb sul endal välja selgitada otse asjaomasest pensioniametist.

Muutustest tuleb teatada

Pensionisaajana pead sa ise teatama välismaa pensioni maksjale kõikidest sinu olukorras toimuvatest muutustest võimalikult kiiresti (näit. elukohariigi, aadressi või perekonnaseisu muutus ja info töötamise alustamisest). EL/EMP ja sotsiaalkaitselepingu osalised riigid kontrollivad pensionisaajate ajakohaseid olukordi tavaliselt nii, et nõuavad pensionisaajatelt igal aastal nn. elusolekutõendit. Sa pead täitma ja tagastama saadud blanketi selles või selle saatekirjas antud juhiste kohaselt. Sageli on tõendile vaja kinnitust ja pitsarit pensionisaaja elukohariigi ametiasutuselt (Eläketurvakeskus, Kela või magistraat). Kui sa ei tagasta tõendit antud tähtaja jooksul, võib välismaa pensioniamet katkestada sinu pensioni maksmise. Kui sinu pensioni maksmine on katkestatud ja sa soovid seda uuesti maksmisele, siis pead sa ise asjaomase pensioniametiga kontakti võtma.

Täpsem info

Nõu pensioni taotlemise asjus ja abi välismaiste pensioniametite kontaktandmete selgitamisel saad Eläketurvakeskuse (ETK) klienditeenindusest, tel. 029 411 2110.

Lisainfot pensioni taotlemise kohta välismaalt ning välismaiste pensioniametite kontaktandmeid ja üldist infot välismaa pensionide kohta saad ka aadressil www.tyoelake.fi ▶ **Miten haen eläkettä** (Kuidas taotleda pensioni) punktidest **Eläke ulkomailta** (Pension välismaalt), **Ohjeita ulkomaan eläkkeen hakemiseen** (Juhiseid välismaa pensioni taotlemiseks) või **Lisätietoja eri maiden eläkkeistä** (Lisainfot eri riikide pensionidest).

Eläketurvakeskus

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Tööpensionisüsteemi teeninduskeskus
Eläketurvakeskus (ETK)

Klienditeenindus aja broneerimisega

www.etk.fi/yhteystiedot

Külastusaadress: Kirjurinkatu 3, Itä-Pasila, Helsinki

Postiaadress: 00065 ELÄKETURVAKESKUS

telefon 029 411 2110

www.etk.fi • www.tyoelake.fi